

УДК 811.161.2'27.373

DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-8332.2023.1\(27\).297879](https://doi.org/10.18524/2307-8332.2023.1(27).297879)

Наталія ПІДДУБНА

Національний науковий центр «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України,
доктор філологічних наук, професор,
провідний науковий співробітник,
м. Харків
piddubnan71@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-0331-0496>

Віталій ПЕРЕЯСЛОВ

Національний науковий центр «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України,
кандидат філологічних наук
провідний науковий співробітник,
м. Харків
vitalypereyaslov@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-3262-1210>

Ольга ТКАЧ

ХНПУ ім. Г. С. Сковороди,
кандидат філологічних наук, доцент
доцент кафедри українознавства і лінгводидактики,
м. Харків
olga-korelyat@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-5489-0657>

**ЛІНГВІСТИЧНА ЕКСПЕРТИЗА КРЕОЛІЗОВАНИХ ТЕКСТІВ
У ПЕРІОД РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ**

У статті проаналізовано вживання окремих невербальних засобів комунікації як маркерів виправдовування, підтримки, схвалення збройної агресії Російської Федерації проти України в проєкції на здійснення лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи мовлення. Продемонстровано, що візуальні елементи передусім передають змістовно-фактуальну інформацію; як важливий складник зображення часто виступає змістовно-концептуальна інформація, що пов'язана з комунікативною компетенцією мовців – учасників комунікації. Показано, що в умовах повномасштабного вторгнення РФ в Україну актуалізовано лінгвістичну експертизу креолізованих текстів як таких, що становлять особливий тип полікодових текстів і містять елементи різних складників комунікації – вербальний і невербальний, де невербальну частину переважно становлять зображення символів російської агресії, як-от: латинські літери «V», «Z», георгіївські стрічки, зображення радянських і російських військових тощо, – які є невербальними текстовими маркерами схвалення й

підтримки дій воєнних РФ проти України. Запропоновано методика аналізу креолізованого тексту із символікою війни й описано алгоритм дій експерта при аналізі креолізованих текстів.

Ключові слова: комунікація, креолізований текст, лінгвістична експертиза, невербальні засоби комунікації, полікодовий текст.

Сьогодні проти України ведеться ще й потужна інформаційна війна. На думку Б. Парахонського, сучасна війна – «це війна у мізках і за мізки. Це війна за когнітивний та комунікативний контроль, за владу над свідомістю людей, їхніми емоціями, мисленням, розумом і, відповідно, над їхньою поведінкою. Це боротьба за домінування певних уявлень про світ та події в соціальному й індивідуальному докільлі й одночасне руйнування протилежних, «ворожих» думок» [12, с. 21]. В умовах повномасштабної війни РФ проти України актуальним є здійснення дослідження невербальних елементів комунікації як такої, що є найважливішим знаряддям впливу на свідомість, і людина, користуючись у процесі спілкування певними комунікаційними ресурсами, може керувати вчинками інших, адже, як зауважує дослідниця нейролінгвістичного програмування (НЛП) психолінгвістка Т. Ковалевська, «загальна мета комунікації полягає не у власне передаванні інформації, а насамперед у здійсненні впливу на співрозмовника. У цьому аспекті в межах НЛП застосовують конструктивні методи метамодельної ідентифікації, предикатних характеристик, метапрограмних рецепцій та ін.» [5, с. 119].

Мета цієї розвідки – розглянути специфіку вживання окремих невербальних засобів комунікації як маркерів виправдовування, підтримки, схвалення збройної агресії Російської Федерації проти України в проєкції на здійснення лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи мовлення. Поставлена мета спонукає до вирішення окремих **завдань**, як-от: окреслити поняття креолізованого тексту як предмета лінгвістичної експертизи; схарактеризувати найбільш активні вияви невербальної комунікації в писемному тексті – предметі судової семантико-текстуальної експертизи мовлення; запропонувати алгоритм дій дослідження ролі невербальних комунікативних засобів при проведенні лінгвістичної експертизи мовлення.

На сьогодні вже ні в кого не викликає сумнівів виокремлення нової синкретичної галузі мовознавства, предметом якої є дослідження усного й писемного мовлення, «проблематика якого зосереджена навколо питань аналізу і доказової фахової аргументації щодо комунікативного потенціалу мовних одиниць у конфліктних текстах, наукової ідентифікації текстів різних функціональних стилів і жанрів та авторських текстів, встановлення причиново-наслідкових зв'язків та їх вербалізації в соціальній і міжособистісній комунікації, комплексу інших питань, пов'язаних із компетенцією лінгвіста-експерта в юриспруденції» (10, с. 11).

За останнє десятиліття ХХІ ст. українське мовознавство суттєво поповнилося низкою праць дослідників, які працюють у царині юридичної лінгвістики, зокрема лінгвістичної експертології. Це передовсім низка досліджень Л. Ажнюк [3], [2], [1] та ін., Л. Шевченко та Д. Сизонова [16], [15], Н. Кондратенко [7], Є. Ковкіної, Л. Свиридової та Н. Дідушок [6] та ін.

У фокус уваги науковців потрапляють різні питання юридичної експертології, однак досі в них не здобуло належної уваги дослідження невербальних засобів комунікації у креолізованих текстах, яке, однак, потребує спеціального аналізу з огляду на активність їх продукування в сучасній інтернет-комунікації і, відповідно, частотності дослідження при проведенні лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи.

Для досягнення мети застосовано такі **методи**: описовий – для висвітлення особливостей креолізованих текстів як складника комунікації, метод аналізу і синтезу для здійснення теоретичних узагальнень і систематизації фактичного матеріалу; контекстуально-інтерпретаційний, дискурсивний, комунікативно-прагматичний та лексико-синтаксичний методи аналізу дали змогу співвіднести текстові / дискурсивні явища з низкою екстралінгвальних чинників, спроектованих на тлумачення креолізованого тексту з урахуванням специфіки вербально-невербальної комунікації, а також для характеристики креолізованого тексту в системі інших текстів.

Загалом останнім часом дослідженню креолізованих текстів присвятили свої дослідження О. Завадська [4], О. Томчаковський, А. Томчаковська, О. Гришко [14] та ін. Мовознавці зауважують, що це особливий тип полікодових текстів, роль яких у сучасній комунікації постійно зростає і в яких «іконічні засоби разом із вербальними відтворюють картину світу, шкалу цінностей, естетичні ідеали нації. Креолізовані тексти набувають усе більшого поширення в сучасній комунікації і є одним з найбільш успішних її засобів» [4, с. 163]. У таких текстах поєднуються вербальний і невербальний компоненти, і таке поєднання становить певну структуру, якій характерний взаємозв'язок складників як у змістовому, так і у формальному аспектах. Як невербальні знаки можуть виступати малюнки, фотографії, схеми, реальні предмети довкілля, що становлять предмет спілкування, специфічні лише для усного спілкування міміка й деякі види жестів [14, с. 272].

У сучасному дискурсі лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи мовлення креолізовані тексти розглядаються в контексті наявності / відсутності інформації щодо виправдовування / підтримки / схвалення / глорифікації тощо, а також як потужний інструмент пропаганди певних ідей.

У лінгвістичній семантико-текстуальній експертизі мовлення останнім часом значного поширення набули креолізовані тексти, де невербальну частину публікації становлять зображення символів російської агресії, що різною мірою пов'язані з характеристиками вербального тексту.

Візуальні елементи передусім передають змістовно-фактуальну інформацію; як важливий складник зображення часто виступає змістовно-концептуальна інформація, що розпізнається не всіма адресатами й пов'язане з комунікативною компетенцією мовців – учасників комунікації. Т. Осіпова зазначає: «Зближення вербального й невербального, паравербального, паритетного функціонування відповідних засобів на мовному рівні формулюють уявлення про пам'ять, семантична мережа якої містить вузли (а) вербальних одиниць (логогенів) і (б) невербальних (імагенів). Удале репрезентування й адекватне декодування комунікативної ситуації на вербальному й невербальному рівнях свідчать про високий ступінь комунікативної компетенції автора й реципієнта» [11, с. 156].

Провідними функціями візуальних елементів у сфері інтернет-комунікації є: 1) інформативно-ілюстративна, 2) експресивна, 3) оцінна.

Методика аналізу креолізованого тексту із символікою війни містить такі кроки:

- 1) ідентифікація мультимодального (вербально-візуального) складника;
- 2) опис візуального компонента зображення;
- 3) опис вербального компонента зображення;
- 4) виявлення типів взаємовідносин вербального та візуального компонентів зображення;
- 5) інтерпретація змісту зображення.

Розглянемо алгоритм дій експерта при аналізі креолізованих текстів.

1. Етап первинного занурення в інформаційне Інтернет-джерело. Необхідно ознайомитися із загальними характеристиками обраного сайту, звернути увагу на можливі тематики, рубрики, назву групи, характеристики учасників тощо.

2. Наступним буде етап лінгвістичного аналізу та синтезу на основі тексту.

3. Далі – прагматичний етап, де спершу стисло передається зміст публікації, а потім він аналізується більш детально, з видозміною і припущенням подальшого напрямку розвитку дослідження, подій. Вибудовується парадигма використання вербальної інформації, кліше, фраз, термінів у структурно й ситуативно схожих мовленнєвих прикладах.

Під час аналізу семантичної структури креолізованих текстів із символікою російської агресії доцільно розпочинати з визначення:

- предмета мовлення / тематики (про кого / що і що саме мовиться);
- ставлення до предмета мовлення (оцінка адресантом предмета мовлення);
- комунікативної мети (навіщо повідомляється аналізована інформація).

Проілюструймо прикладами з практики експертної роботи (див. фото нижче).

Спочатку ми ідентифікуємо й описуємо вербальний і візуальний компоненти представленого креолізованого тексту. Візуальний компонент містить зображення символу «Z» та осіб у військовій формі різних часів. Вербальний компонент складається із загального заклику-гасла «ПОБЕДА БУДЕТ ЗА

НАМИ!», що є національно прецедентним текстом часів Другої світової війни й становить тематично-змістовий центр зображення, та пояснювального речення, яке обґрунтовує головну думку: «Низкий поклон нашим воинам, которые сегодня, как и наши деды в 1945-м, ведут борьбу с нацизмом». У такий спосіб у креолізованому тексті поєднано інтеркультурно орієнтовані прецедентні феномени, що мають вияв на вербальному (прецедентний вислів) і невербальному (зображення радянських і російських військових різних епох) рівнях. Таке поєднання в наданому на дослідження експерта-

лінгвіста тексті візуальних і вербальних елементів виконує функцію створення проспективного й ретроспективного планів, створює ефект тяглості традицій і своєрідної реінкарнації дідів-героїв у сучасних військовослужбовцях РФ. Окрім того, такий візуальний прецедентний феномен, на думку дослідників, виконує функцію створення іміджу, оскільки портрет або фотографія разом із вербальними засобами бере участь у створенні іміджу діяча [4, с. 167], а в розглядуваному тексті – позитивного іміджу російського військового, що нібито звільняє світ від зла.

Вербальна частина співвідноситься із зображенням символу агресії РФ – літери «Z» у правій верхній частині зображення та доповнюється ним на денотативному рівні. Загалом науковці відзначають значний комунікативний потенціал різних набірних засобів, зокрема варіантів шрифтів, капіталізації, виділення курсивом тощо. У сучасному художньому, політичному й інтернет-дискурсі все більшої семіотизації, символізації й сакралізації зазнають деякі графеми, як наприклад, літери латинського алфавіту «V» та «Z» [детальніше про це див: 13]. У зв'язку із цим Т. Космеда зауважує: «Літери алфавіту, звукобукви, графеми як основні одиниці лінгвографії, графіки (графетики) виконують, як і всі інші мовні знаки, функцію символу, передусім і такого, через який можна здійснювати “національну мобілізацію” (А. Штекенброк). Вони мають значний ідеологічний й емоційний вплив на носіїв мови. Крім того, графемні та графічні знаки можуть моделювати систему прагматичних смислів» [8, с. 80].

У досліджуваних текстах відбувається кореляція на семіотичному рівні між зображенням на тлі пропагандистської листівки часів Другої світової війни із зображенням солдатів Радянської армії, які встановлюють прапор, імовірно, над Рейхстагом, та «Z», чим ототожнюється їх символічне значення як емблематики перемоги, пропагується наратив: російські солдати ведуть боротьбу з нацизмом – німецьким у Другій світовій війні й українським – у 2022–2023.

Існує кілька версій щодо появи літери латинського алфавіту «V» та «Z» на рашистській військовій техніці, як-от: «Воєнна символіка рашистів V і Z пояснюється ненавистю путіна до Володимира (V) Зеленського (Z), якого Путін намагався ліквідувати на початку російсько-української війни, щоб здійснити державний переворот (його план А). У Міноборони Росії в instagram опубліковано своє пояснення: латинська буква Z на російській військовій техніці означає рос. «За победу» (укр. «За перемогу») і «Задача будет выполнена» (укр. «Завдання буде виконано»)» [9, с. 120].

Аналогія з боротьбою проти нацизму підкреслюється через гасло часів Другої світової війни «Победа будет за нами!», модернізоване з указівкою на російську армію внаслідок використання латинської літери «Z» («за нами»). Тобто в такому разі виявляється утворення графодериватів, або креалізованих слів, серед яких чільне місце посідає поєднання літер різних алфавітів, літер і цифр, літер і знаків валюти, елементів мови, використаних у їхній невластивих функціях (наприклад, літери кирилиці й латиниці [17, с. 135].

Шляхом лексико-синтаксичного, граматичного аналізу встановлено, що визначене висловлювання виражене у формі інклюзивного непрямого заклику-гасла «Победа будет за нами!», посиленого використанням латинської літери «Z» як символу російської армії та її агресивних дій в Україні, етикетного фразеологізму «низкий поклон», ужитого на знак подяки російським воїнам. На семантичному рівні лексичним маркером поняття «підтримка» виступає вживання особового займенника «мы» («за нами»), присвійного «наши» («как и наши деды в 1945-м, ведут борьбу с нацизмом»), що вказує на ототожнення користувачем себе з учасниками зображуваних подій.

На основі дискурсивного, змістового, предметно-тематичного аналізу встановлено, що у визначеному висловлюванні міститься інформація про підтримку збройного вторгнення російської армії на територію України, виражена у формі заклику-гасла.

За жанром встановлений креалізований текст належить до політичної листівки текстово-візуального типу.

Шляхом контекстуально-інтерпретаційного, понятійно-змістового й лексико-семантичного аналізу досліджуваного висловлювання встановлено, що в основі його об'єктивного змісту – твердження, що російські солдати силою змусять українських воїнів відповідати за вчинену шкоду.

Шляхом дискурсивного, лексико-семантичного та семантико-стилістичного аналізу, встановлено, що зазначене висловлювання

є частиною креолізованого тексту, візуальною частиною якого є зображення радянського солдата, який тримає за комір полоненого противника. Використання лексем «заставим» та «бандеровских преступников» свідчить, про кореляцію на предметно-змістовому рівні вербальної та невербальної частини, а саме: радянський солдат ілюструє діяльність збройних сил РФ в Україні.

У визначеному висловлюванні повідомляється про те, що збройні сили РФ прийшли в Україну карати «бандеровских» злочинців за їхні злочини. З контексту висловлювання та з огляду на описувані події можна стверджувати, що йдеться про боротьбу зі збройними силами України, які стали на захист незалежності України.

Засобами семантико-стилістичного аналізу встановлено, що вербальна частина публікації має форму заклику-гасла («МЫ ЗАСТАВИМ БАНДЕРОВСКИХ ПРЕСТУПНИКОВ ДЕРЖАТЬ ОТВЕТ ЗА ВСЕ ИХ ЗЛОДЕЯНИЯ!») в якому йдеться про причину військових дій на території України. На семантичному рівні лексичним маркером поняття «виправдовування» виступає фраза «ЗАСТАВИМ БАНДЕРОВСКИХ ПРЕСТУПНИКОВ ДЕРЖАТЬ ОТВЕТ ЗА ВСЕ ИХ ЗЛОДЕЯНИЯ», яка використовується для позначення загально значимої події, яка стосується кожного в країні і має своєю метою покарання тих, хто чинить зло в Україні.

Ураховуючи загальний зміст публікації, наявність в дискурсивно-змістовій площині семантики збройної агресії РФ та контекстуальний, семантичний зв'язок вербальної та невербальної частини, можемо встановити між ними причинно-наслідкові відношення в їхньому об'єктивному змісті: Російська Федерація здійснює збройну агресію, тому що в Україні процвітає ідеологія Степана Бандери.

В аналізованому повідомленні міститься негативна інформація, а саме у частині: «БАНДЕРОВСКИХ ПРЕСТУПНИКОВ», де йдеться про українську владу та збройні сили України. У сучасному дискурсі актуальний зміст наведеного словосполучення – підкреслити негативне ставлення до патріотично налаштованих українців.

На основі дискурсивного, змістового, предметно-тематичного аналізу встановлено, що у визначеному висловлюванні міститься інформація щодо виправдовування збройної агресії Російської Федерації проти України, виражена у формі заклику-гасла.

За жанром встановлений креолізований текст належить до інтернет-листівки вербально-візуального типу.

Візуальний компонент містить зображення символа «Z» білого кольору. Вербальний компонент складається з загального заклику-гасла «СЛАВА РОССИЙСКОМУ ВОИНУ-ОСВОБОДИТЕЛЮ!», що становить тематично-змістовий центр зобра-

ження та конкретних закличних речень «я підтримую путіна!», «я підтримую армію росії!», «я підтримую донбас!».

Вербальна частина співвідноситься із зображенням символу агресії РФ, літери Z у центральній частині зображення та доповнюється ним на денотативному рівні.

Шляхом лексико-синтаксичного, граматичного аналізу, встановлено, що визначені висловлювання виражені у формі інклюзивних непрямих закликів-гасел «я підтримую путіна!», «я підтримую армію росії!», «я підтримую донбас!», посилені використанням латинської літери z як символу російської армії та її агресивних дій в Україні. На семантичному рівні лексичним маркером поняття «підтримка» виступає кількаразове вживання словосполучення «я підтримую», що вказує на ототожнення адресантом себе з виконавцями описуваних дій.

На основі дискурсивного, змістового, предметно-тематичного аналізу встановлено, що у визначеному висловлюванні міститься інформація щодо підтримки діяльності В. Путіна і збройного вторгнення російської армії на територію України, виражена у формі закликів-гасел.

Використання символу «хештег» вказує на те, що обрані слова та словосполучення є ключовими, головними ідеями, підтримуваними адресантом, а загальний зміст та контекстуальне оточення використаних лексичних конструкцій свідчить про семантику підтримки збройної агресії РФ проти України.

Серед встановлених висловлювань наявна лексика з чітко вираженим змістом звеличення, виділення як кращого серед інших, що входить до категорії «глюорифікація»: «СЛАВА РОССИЙСКОМУ ВОИНУ-ОСВОБОДИТЕЛЮ!». В семантичному полі поняття «слава» чітко простежується зміст схвалення дій РФ і заохочення до подальших завоювань, а використання символу російської агресії «Z» вказує на підтримку загарбницьких ідей, які він ввів у свою семантику в контексті агресії РФ проти України. Через використання усталеного поняття «воин-освободитель», вжитого на позначення діяльності збройних сил РФ в Україні висловлювання має ознаки виправдовування збройної агресії, а у поєднанні з лексемою «слава», ще й ознак глюорифікації.

Ураховуючи все зазначене вище встановлено, що у аналізованому креолізованому тексті містяться мовленнєві ознаки виправдовування, підтримки збройної агресії РФ проти України та глюорифікації Путіна та збройних сил РФ.

Отже, в умовах повномасштабного вторгнення РФ в Україну актуалізовано лінгвістичну експертизу креолізованих текстів як таких, що становлять особливий тип полікодових текстів і містять у собі елементи різних складників комунікації – вербальний і невербальний, де невербальну частину переважно становлять зображення символів російської агресії, як-от: латинські літери «V», «Z», георгіївські стрічки тощо, – які є невербальними текстовими маркерами схвалення й підтримки дій російських військових. Запропонований алгоритм дослідження невербальних комунікативних засобів у креолізованому тек-

сті при проведенні лінгвістичної експертизи мовлення уможлиблює об'єктивні висновки експерта щодо схвалення, підтримки, виправдовування збройної агресії РФ проти України. Перспективною видається робота над алгоритмом проведення лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи текстів, що містять інші елементи невербальної комунікації.

Література

1. Ажнюк, Л. В. (2019). *Мова ворожнечі як об'єкт юридичної лінгвістики. Українська мова і європейський лінгвокультурний контекст*. Київ: Вид. дім Д. Бураго. С. 304–317.
2. Ажнюк, Л. В. (2017). Словесний екстремізм та його лінгвістична діагностика. *Одеський лінгвістичний вісник*. Спецвипуск. Одеса. С. 7–14.
3. Ажнюк, Л. В. (2016). Типологія об'єктів лінгвістичної експертизи і методика їх дослідження. *Мовознавство*. № 3. С. 3–18.
4. Завадська, О. В. (2016). Феномен креолізованого тексту: актуальна проблема сучасних лінгвістичних досліджень. *Лінгвістичні дослідження*. Вип. 43, с. 163–170.
5. Ковалевська, Т. (2017). Нейролінгвістична Мілтон-модель у системі методів дослідження комунікативної сутності. *Записки з українського мовознавства*. Вип. 24 (2). С. 116–123.
6. Ковкіна, Є.; Свиридова, Л.; Дідушок, Н. (2020). Семантико-текстуальні дослідження закликів. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*: зб. наук. пр. Харків: Право. Вип. 22. С. 280–292.
7. Кондратенко, Н. В. (2022). Фактичне твердження та оцінне судження: розмежування в семантико-текстуальній лінгвістичній експертизі. *Прикладна лінгвістика на Півдні України: здобутки і перспективи*: кол. монографія. Одеса; Вінниця: ТВОРИ. С. 106–113.
8. Космеда, Т. (2020). “Дух” літери, або буква – першоелемент лінгвокультури: *відкрита лекція*. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня “Рута”».
9. Космеда, Т. А. (2022). Нове семантико-прагматичне навантаження літер латиниці в період російсько-української війни. *Культура слова*. № 96. С. 113–130.
10. *Лінгвістична експертиза*: підручник. (2021). Л. І. Шевченко, Д. Ю. Сизонов. Київ: ВПЦ «Київський університет».
11. Осіпова, Т. Ф. (2019). Невербальна комунікація та своєрідність її омовлення в українському дискурсі: феномен вербалізації невербаліки: *монографія*. Харків: Вид-во Іванченка І. С.
12. Парахонський, Б.; Яворська, Г. (2019). Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл. Київ: НІСД.
13. Піддубна, Н. В. (2022). Сакральна прецедентність в українській лінгвокультурі воєнного періоду. *Українська мова*. № 4. С. 11–23.
14. Томчаковский, А. Г.; Томчаковская, Ю. О.; Гришко, В. В. (2021). Восприятие английских поликодовых рекламных текстов. *Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects*. Berlin, Germany. С. 271–274.
15. Шевченко, Л.; Сизонов, Д. (2021). Критерії диференціації усного та писемного тексту в лінгвоекспертизі. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. Вип. 42. С. 28–42.
16. Шевченко, Л.; Сизонов, Д. (2020). Текст як вербалізована свідомість в експертному аналізі. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. Вип. 41. С. 8–23.
17. Kosmeda, T. (2020). Лінгвістика креативу: своєрідність моделювання креалізованих одиниць у сучасному українському дискурсі. *Przekraczanie granic. Rosyjska, ukraińska i białoruska przestrzeń literacka, kulturowa i językowa z perspektywy XXI wieku*. Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II; red.: Magdalena Kawęcka, Maria Mocarz-Kleindienst i in. Lublin: Wydawnictwo KUL. Pp. 133–144.

References

1. Azhniuk, L.V. (2019). Mova vorozhnechi yak obiekty yurydychnoi lnhvistyky [Hate speech as an object of legal linguistics]. *Ukrainian language and European linguistic and cultural context*. Kyiv: D. Burago Publishing House. P. 304–317. [In Ukrainian]
2. Azhniuk, L.V. (2017). Slovesnyi ekstremizm ta yoho lnhvistychna diahnozyka [Verbal extremism and its linguistic diagnostics]. *Odesa Linguistic Bulletin*. Special issue. Odesa. P. 7–14. [In Ukrainian]

3. Azhniuk, L. V. (2016). Typolohiia ob'ektiv linhvistychnoi ekspertyzy i metodyka yikh doslidzhennia [Typology of objects of linguistic expertise and methods of their research]. *Linguistics*. No. 3. P. 3–18. [In Ukrainian]
4. Zavadzka, O. V. (2016). Fenomen kreolizovanoho tekstu: aktualna problema suchasnykh linhvistychnykh doslidzhen [The phenomenon of creolised text: an actual problem of modern linguistic research]. *Linguistic studies*. Iss. 43, p. 163–170. [In Ukrainian]
5. Kovalevska, T. (2017). Neirolinhvistychna Milton-model u systemi metodiv doslidzhennia komunikatyvnoi suhestii [Neurolinguistic Milton Model in the System of Methods for the Study of Communicative Suggestion]. *Notes on Ukrainian Linguistics*. Iss. 24(2). P. 116–123. [In Ukrainian]
6. Kovkina, E.; Svyrydova, L.; Didushok, N. (2020). Semantyko-tekstualni doslidzhennia zaklykiv [Semantic and textual studies of calls]. *Theory and practice of forensic examination and criminalistics: a collection of scientific papers*: Pravo. Iss. 22. P. 280–292. [In Ukrainian]
7. Kondratenko, N. V. (2022). Faktychne tverdzhenia ta otsinne sudzhennia: rozmezhuvannia v semantyko-tekstualnii linhvistychnii ekspertyzi [Factual statement and evaluative judgement: distinction in semantic and textual linguistic expertise]. *Applied Linguistics in the South of Ukraine: Achievements and Prospects: a collective monograph*. Odesa; Vinnytsia: TVORY, 2022. P. 106–113. [In Ukrainian]
8. Kosmeda, T. (2020). “Dukh” lityry, abo bukva – pershoelement linhvokultury: vidkryta leksiia [“Spirit” of the letter, or the letter as the first element of linguistic culture: an open lecture]. Kamianets-Podilskyy: Ruta Printing House LLC. [In Ukrainian]
9. Kosmeda, T. A. (2022). Nove semantyko-prahmatyчне navantazhennia liter latynytsi v period rosiisko-ukrainskoi viiny [New semantic and pragmatic load of Latin letters during the Russian-Ukrainian war]. *Culture of the word*. No. 96. P. 113–130. [In Ukrainian]
10. *Linguistic expertise: a textbook*. (2021). L. Shevchenko, D. Sizonov. Kyiv: VPC “Kyiv University”. [In Ukrainian]
11. Osipova, T. F. (2019). *Neverbalna komunikatsiia ta svoieridnist yii omovlennia v ukrainskomu dyskursi: fenomen verbalizatsii neverbaliky* [Non-verbal communication and the peculiarity of its utterance in Ukrainian discourse: the phenomenon of verbalisation of non-verbal communication]: a monograph. Kharkiv: Ivanchenko IS Publishing House. [In Ukrainian]
12. Parakhonskyi, B.; Yavorska, H. (2019). *Ontolohiia viiny i myru: bezpeka, stratehiia, smysl* [Ontology of War and Peace: Security, Strategy, Meaning]. Kyiv: NISS. [In Ukrainian]
13. Piddubna N. V. (2022). Sakralna pretsedentnist v ukrainskii linhvokulturi voiennoho periodu. [Sacred precedent in the Ukrainian linguistic culture of the wartime period]. *Ukrainian language*. No. 4. P. 11–23. [In Ukrainian]
14. Tomchakovskyy, A. G.; Tomchakovskaya, Yu. O.; Grishko, V. B. (2021). Vospriyatie angliyskikh polikodovykh reklamnykh tekstov. [Perception of English polycoded advertising texts]. *Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects*. Berlin, Germany. P. 271–274. [In Russian]
15. Shevchenko, L.; Sizonov, D. (2021). Kryterii dyferentsiatsii usnogo ta pysemnogo tekstu v linhvoekspertyzi [Criteria for differentiating oral and written text in linguistic expertise]. *Actual problems of Ukrainian linguistics: theory and practice*. Iss. 42. P. 28–42. [In Ukrainian].
16. Shevchenko, L.; Sizonov, D. (2020). Tekst yak verbalizovana svidomist v ekspertnomu analizi [Text as verbalised consciousness in expert analysis]. *Actual problems of Ukrainian linguistics: theory and practice*. Iss. 41. P. 8–23. [In Ukrainian]
17. Kosmeda, T. Linhvistyka kreatyvu: svoieridnist' modelyuvannya krealizovanykh odynyts' u suchasnomu ukrayins'komu dyskursi. [The Linguistics of Creativity: The Peculiarity of Modelling Creation Units in Contemporary Ukrainian Discourse.]. *Przekraczanie granic. Rosyjska, ukrainska i bialoruska przestrzeń literacka, kulturowa i językowa z perspektywy XXI wieku*. Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II; red.: Magdalena Kawęcka, Maria Mocarz-Kleindienst i in. Lublin: Wydawnictwo KUL, 2020. P. 133–144. [In Ukrainian]

Nataliia PIDUBNA, Vitalii PEREIASLOV, Olha TKACH

LINGUISTIC EXAMINATION OF CREOLISED TEXTS DURING THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR

The article analyses the use of certain non-verbal means of communication as markers of justification, support, and approval of the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine in the projection of linguistic semantic and textual examination of speech. It is demonstrated that visual elements primarily convey substantive and factual information; an important component of the image is often substantive and conceptual information related to the communicative competence of speakers – participants in communication. It is shown that in the context of the full-scale invasion of Ukraine by the Russian Federation, the linguistic examination of creolised texts as a special type of polycode texts containing elements of different components of communication – verbal and non-verbal – has been updated, where the non-verbal part is mainly represented by images of symbols of Russian aggression, such as Latin letters «V», «Z», George's ribbons, images of Soviet and Russian military, etc., which are non-verbal textual markers of approval and support for the actions of the Russian military against Ukraine. The author proposes a methodology for analysing creolised texts with war symbols and describes an algorithm of expert actions when analysing creolised texts.

Keywords: communication, creolised text, linguistic expertise, non-verbal means of communication, polycode text.